

- 1) кризове становище підприємства – $I_p \in [0; 0,2)$;
- 2) несталый розвиток підприємства – $I_p \in (0,2; 0,4]$;
- 3) середній рівень сталого розвитку підприємства – $I_p \in (0,4; 0,6]$;
- 4) нормальний рівень сталого розвитку підприємства – $I_p \in (0,6; 0,8]$;
- 5) високий рівень сталого розвитку підприємства – $I_p \in (0,8; 1]$.

У відповідності до цього, перебуваючи в зоні нормальної та високої сталості, підприємство є зразком для порівняння з іншими підприємствами, а знаходження в зонах несталого розвитку і кризи свідчить про великий розрив між існуючим положенням і кінцевою метою підприємства.

Інформаційні джерела

1. Горшанська О.О. Оцінювання ефективності фінансового механізму сталого розвитку підприємств торгівлі. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг* : зб. наук. пр. / відпов. ред. М.В. Чорна. Харків : ХДУХТ, 2019. Вип. 1 (29). С. 7-14.

2. Горячева К.О. Модель оцінки рівня сталого розвитку промисловості з урахуванням соціально-екологічних факторів впливу. *Бізнес-інформ*. 2014. № 5. С. 57-62.

УДК 330.341

О.В. Кот, канд. екон. наук, проф. (ХДУХТ, Харків)

К.О. Твердохлєб (ХДУХТ, Харків)

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

У пошуках способів та інструментів підвищення ефективності функціонування торговельного підприємства науковці й практики основним чинником створення нової цінності визнають інноваційну діяльність та впровадження інновацій. Відповідно до базових положень Керівництва Осло (Oslo Manual: Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data): а) інноваційна діяльність включає наукові, технологічні, організаційні, фінансові та комерційні дії, які дають змогу здійснювати інновації, що задумані з цією метою; б) у складі інновацій виділяють чотири їх типи, а саме продуктові, процесні, організаційні, маркетингові. Торговля належить до низькотехнологічних секторів економіки, що зумовлює особливості інноваційної діяльності та склад інновацій, які впроваджуються на торговельних підприємствах.

Проведені дослідження свідчать, що інноваційна діяльність торговельних підприємств передбачає організаційні, фінансові та комерційні дії, а інновації у торгівлі пов'язані з новими продуктами, стратегіями освоєння ринку, технологіями, що підвищують ефективність діяльності (К. Пецольдт, А. Коваль, А. Григор'єва, М. Чернявська, С. Єрмак).

Для встановлення особливостей впровадження інновацій у торгівлі досліджено показники інноваційної активності торговельних підприємств в Україні за 2014-2018 рр. За результатами проведеного дослідження зроблено такі висновки. Кількість торговельних підприємств, що займалися інноваційною діяльністю упродовж 2016-2018 рр. становила 2174 од., що більше порівняно з періодом 2014-2016 рр., коли цей показник складав 1164 од. Темп росту кількості торговельних підприємств, що впроваджували інновації, значно перевищує відповідний показник за промисловими підприємствами та підприємствами за видами економічної діяльності (186,6% проти 156,3% та 160,4% відповідно). В динаміці відзначено позитивні зміни у структурі торговельних підприємств, зокрема зростання частки таких, що активно впроваджують інновації. Питома вага інноваційно-орієнтованих торговельних підприємств упродовж досліджуваного періоду збільшилась з 17,3% у 2014-2016 рр. до 30,01% у 2016-2018 рр., що відповідає динаміці структурних змін щодо інноваційно-активних підприємств у промисловості (з 20,3% до 29,5%) та підприємствах за видами економічної діяльності (з 18,4% до 28,1%).

Незважаючи на приналежність до низькотехнологічних секторів торгівля відіграє важливу роль для розвитку інновацій, виступаючи посередником між високотехнологічними галузями і споживачами. І в цьому сенсі інноваційна діяльність торговельного підприємства полягає не стільки у створенні нової продукції чи технології, скільки адаптації та впровадження існуючих розробок у практику діяльності з урахуванням галузевих особливостей реалізації основних бізнес-процесів.

Враховуючи зазначене вище під час аналізу інноваційної активності торговельних підприємств досліджено структуру інновацій, впроваджених у торгівлі, а також здійснено порівняльний аналіз структурних показників щодо впровадження певних типів інновацій у торговельних і підприємствах інших видів економічної діяльності. У підсумку зроблено такі висновки. Упродовж 2014-2018 рр. діагностовано загальну тенденцію зміщення активності впровадження інновацій від продуктових та процесових до маркетингових та організаційних. Так, за даними 2016-2018 рр. частка підприємств торгівлі, що впроваджували маркетингові та організаційні інновації відзначена на рівні 84,7%, що у 1,7 рази вище ніж цей показник у період 2014-2016 рр. (48,7%). Слід відзначити, що змінення структури

інновацій в бік зростання частки маркетингових та організаційних заходів, є загальною тенденцією в економіці України. За розрахунками у цей період частка підприємств, що переорієнтували інноваційну діяльність в бік зростання частки маркетингових та організаційних інновацій становила 51,1% за промисловими підприємствами та 64,12% за підприємствами за видами економічної діяльності.

Аналіз структури продуктових та процесових інновацій засвідчив відносну збалансованість їх впровадження у розрізі основних типів. За даними 2016-2018 рр. із загальної їх кількості торговельних підприємств, що впроваджували технологічні інновації, такі, що реалізували продуктові інновації склали 23,8%, процесові – 44,0%, продуктові та процесові одночасно – 32,2%. Схожа структура технологічних інновацій відзначена за промисловими підприємствами та підприємствами за видами економічної діяльності.

Розуміння тенденцій інноваційної активності підприємств на макrorівні сприятиме оптимізації процесу побудови стратегії інноваційної діяльності на рівні окремих підприємств торгівлі.

УДК 657

С.О. Кузнецова, канд. екон. наук, доц. (HTY «ХПІ», Харків)

ВПЛИВ НЕФІНАНСОВИХ ЧИННИКІВ НА ЯКІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Інформаційна система бухгалтерського обліку (AIS) – це симбіоз технічного забезпечення (hardware), програмного забезпечення (software), розробки алгоритмів рішення задач, методів та прийомів їх побудови (brainware), принципів та процедур бухгалтерського обліку, Інтернет мереж та інтегрованої бази облікових даних.

Інформаційна система бухгалтерського обліку має важливу функцію для бізнесу, вона служить важелем для підвищення ефективності та результативності бізнес-процесів та підтримки управлінської діяльності, включаючи прийняття управлінських рішень.

Інформація повинна бути точною, релевантною та здатною бути підґрунтям для прийняття управлінських рішень відповідно до цілей користувачів та проблем, з якими стикаються користувачі.

Визначено, що на якість облікової інформації впливає якість інформаційних систем бухгалтерського обліку. Спробуємо дослідити та пояснити важливе питання впливу деяких нефінансових чинників на